

Wrocław, 9 kwietnia 2009 roku

WK.60/231/K-98/08

**Pani
Lidia Hołodniuk
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej**

**Udanin 86 b
55-340 Udanin**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła w okresie od 30 stycznia do 4 lutego 2009 r. kontrolę gospodarki finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Udaninie. Zakres zbadanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym i przekazanym Pani 12 lutego 2009 roku.

Do najważniejszych uchybień i nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli należy zaliczyć:

Obowiązujące w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w formie instrukcji - uregulowania wewnętrzne, mające zapewnić prawidłowość funkcjonowania gospodarki finansowej oraz dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości, wprowadzone odpowiednio: decyzjami kierownika Nr 2/95 z dnia 25 stycznia 1995 roku i Nr 1/97 z dnia 5 marca 1997 roku oraz zarządzeniem kierownika Nr 1/2003 z dnia 10 lutego 2003 roku, w części nie uwzględniały aktualnego stanu prawnego. W większości powołane w nich przepisy stanowiące podstawę prawną, utraciły moc obowiązującą.

Dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości nie zawierała wykazu kont księgi głównej Ośrodka oraz wykazu kont ksiąg pomocniczych, czym naruszone zostały przepisy odpowiednio art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 roku Nr 76, poz. 694 ze zm.) i § 12 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. 142, poz. 1020 ze zm.). Ponadto, w zakresie użytkowanego oprogramowania do komputerowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, brak było opisu programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a nadto systemu służącemu ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nim zapisów, niezgodnie z wymogami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Z zapisów § 3 ust. 7 „Instrukcji w sprawie obsługi kasowej w GOPS Udanin” i § 4 ust. 1 „Instrukcji w sprawie sposobu tworzenia, obiegu i kontroli dokumentów księgowych” oraz z faktu

prowadzenia ewidencji druków ścisłego zarachowania, wynikało, że druki dowodów kasowych są drukami ścisłego zarachowania, które podlegają rozliczeniu i tym samym kontroli wewnętrznej. Brak było jednak wprowadzonej w tym zakresie odpowiedniej instrukcji wewnętrznej zabezpieczającej gospodarkę drukami ścisłego zarachowania.

Kontrola stanu druków ścisłego zarachowania wykazała, że pomimo powierzenia przez kierownika jednostki prowadzenia spraw związanych z drukami ścisłego zarachowania głównemu księgowemu, sprawy te prowadziła osoba obsługująca kasę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Stwierdzone podczas kontroli różnice pomiędzy stanem faktycznym, a stanem ewidencyjnym druków wynikały z nieprawidłowo prowadzonej ewidencji i gospodarki drukami (nieodnotowanie rozchodu pobranych druków z ewidencji).

Wynagrodzenia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Udaninie, wg stanu na 30.06.2008 r., były ustalone w 3 przypadkach (na 5 zbadanych) niezgodnie z przepisami prawa. I tak, Główny Księgowy miał przyznane wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny wyłącznie kwotowo. Natomiast, zgodnie z zapisami w poz. 1 „II Tabeli” załącznika Nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 73, poz. 430), od 29 kwietnia 2008 r. pracodawca określając wynagrodzenie miesięczne winien ustalać dla głównego księgowego również kategorię zaszeregowania wynagrodzenia. Kwota wynagrodzenia zasadniczego Głównego Księgowego mieściła się w granicach obowiązujących dla XVII kategorii zaszeregowania, przy dopuszczalnych kategoriach od XVI do XX. Dla dwóch pracowników Ośrodka, stawki wynagrodzenia zasadniczego przekraczały dla przyznanych kategorii zaszeregowania górne granice o ponad dopuszczalne 10%. Powyższe stanowiło naruszenie przepisu § 3 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 146, poz. 1222 ze zm.). Od stycznia 2009 r., po zmianach wprowadzonych Uchwałą Rady Gminy Udanin Nr XXXIV/103/2008 z dnia 31.12.2008 r., wynagrodzenia pracowników mieściły się w granicach (do 10 %) ustalonych dla przyznanych kategorii zaszeregowania.

Zaliczka z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, w jednym przypadku (na 18 zbadanych) była odprowadzona po terminie: zaliczkę pobrano 22.01.2008 r., a odprowadzono 04.03.2008 r. Powyższe stanowiło naruszenie przepisu art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.), stanowiącym, iż odprowadzenie zaliczek winno nastąpić w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki.

Rozliczenia kosztów podróży w 6 przypadkach (na 10 zbadanych), były dokonane po upływie 14 dniowego terminu określonego w § 8a ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu

podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1990 ze zm.). Zastosowana przy rozliczeniu kontrolowanych kosztów podróży stawka nie była ustalona przez pracodawcę, mimo wymogu jej określenia wskazanego w § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. W toku kontroli, Kierownik GOPS Zarządzeniem Nr 2/2009 z 2 lutego 2009 r. ustaliła wysokość stawek za jeden kilometr przebiegu samochodu w zależności od pojemności skokowej silnika. Wysokość ustalonych stawek była równa stawkom stosowanym dotychczas przez pracowników, tj. maksymalnym dopuszczonym przepisem § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. Nr 27, poz. 271 ze zm.). Stwierdzono też, iż w jednym przypadku (w próbie objętej kontrolą) rachunek nie został sprawdzony pod względem merytorycznym, mimo wymogu zawartego w § 2 ust. 2 „Instrukcji w sprawie obsługi kasowej w GOPS Udanin”, wprowadzonej Decyzją Nr 1/97 Kierownika GOPS Udanin z dnia 5 marca 1997 r. Natomiast zrealizowane rachunki kosztów podróży nie były oznaczone przez podanie na nich daty, numeru i pozycji raportu kasowego, w którym dokonano ewidencji dowodu, wbrew § 3 ust. 3 powołanej „Instrukcji w sprawie obsługi kasowej w GOPS Udanin”.

Pracownicy, z którymi pracodawca zawarł umowy o używanie pojazdów niebędących własnością pracodawcy do celów służbowych (z określeniem miesięcznego limitu kilometrów na jazdy lokalne), nie składali pisemnych oświadczeń o używaniu przez nich pojazdów do celów służbowych w danym miesiącu, mimo wymogu § 4 ust. 1 powołanego rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. W badanym okresie wypłaty ryczałtów były dokonywane w kasie GOPS w Udaninie na podstawie dodatkowych list płac. Sprawdzone listy płac (3 listy, na kwotę łączną 3.260,00 zł) bez akceptacji głównego księgowego były zatwierdzone do wypłaty tylko przez Kierownika Ośrodka. Było to niezgodne z wymogiem § 2 ust. 2 i 3 powołanej „Instrukcji w sprawie obsługi kasowej w GOPS Udanin”. Dodatkowe listy płac, na podstawie których wypłacono w kasie Ośrodka ryczałty samochodowe, nie były oznaczone przez podanie na nich daty, numeru i pozycji raportu kasowego, w którym dokonano ewidencji dowodu. Ryczałty naliczono i wypłacano w okresach kwartalnych zamiast w miesięcznych, bez uwzględniania ewentualnych nieobecności (zmniejszeń ryczałtu), a ponadto w wysokościach zaniżonych w stosunku do wynikających z umów. W kontrolowanym okresie (2007 r. i I półrocze 2008 r.) naliczono ryczałty na kwotę brutto 6.710,00 zł, podczas gdy zgodnie z umowami za okres tych sześciu kwartałów pracownikom należał się ryczałt na kwotę brutto około 13.539,96 zł (bez uwzględnienia zmniejszeń z tytułów wymienionych w § 4 ust. 2 powołanego rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r.). W toku kontroli rozpoczęto wypłacanie ryczałtów miesięcznie - po złożeniu przez uprawnionych pracowników oświadczeń o używaniu prywatnych samochodów osobowych do celów służbowych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pani Kierownik, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie niezbędnych działań w celu wyeliminowania nieprawidłowości szczegółowo opisanych w protokole kontroli i niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, a w szczególności:

1. Dostosowanie procedur wewnętrznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Udaninie, w tym dotyczących kontroli finansowej, o której mowa w art. 47 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), do obowiązującego stanu prawnego, z uwzględnieniem uwag zawartych w rozdziale I pkt 3 protokołu kontroli. Uaktualnienie również ich podstaw prawnych, w tym w przyjętych w jednostce zasadach (polityce) rachunkowości.
2. Bezwzględne wprowadzenie do dokumentacji opisującej przyjęte przez Ośrodek zasady rachunkowości, wykazu kont księgi głównej oraz wykazu kont ksiąg pomocniczych, stosownie do wymogów odpowiednio art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 roku Nr 76, poz. 694 ze zm.) i § 12 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. 142, poz. 1020 ze zm.). Ustalenie ponadto, w zakresie użytkowanego oprogramowania do komputerowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, opisu programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, oraz systemu służącemu ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nim zapisów, zgodnie z wymogiem art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4 powołanej ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.
3. Ustalenie w formie instrukcji wewnętrznej zasad prowadzenia ewidencji i gospodarowania drukami ścisłego zarachowania. Powierzenie prowadzenia gospodarki drukami ścisłego zarachowania osobie, której faktycznie zlecono wykonywanie tych czynności.
4. Ustalenie w prawidłowych wysokościach miesięcznego wynagrodzenia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Udaninie, na podstawie stawek zaszerzegowania osobistego w granicach kwot dla danej kategorii, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. Nr 50, poz. 398) oraz ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458).
5. Odprowadzanie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, tj. zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.).

6. Dokumentowanie dokonania sprawdzenia pod względem merytorycznym rachunków kosztów podróży służbowych oraz oznaczanie zrealizowanych rachunków kosztów podróży przez podanie na nich daty, numeru i pozycji raportu kasowego, w którym dokonano ewidencji dowodu, zgodnie z wymogami zawartymi w § 2 ust. 2 i § 3 ust. 3 „Instrukcji w sprawie obsługi kasowej w GOPS Udanin”, wprowadzonej Decyzją Nr 1/97 Kierownika GOPS Udanin z dnia 5 marca 1997 r.
7. Wyegzekwowanie od pracowników rozliczania kosztów podróży z zachowaniem 14 dniowego terminu określonego w § 8a ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1990 ze zm.).
8. Przedstawienie stanu realizacji deklaracji Kierownika Ośrodka, złożonej podczas kontroli, a dotyczącej wypłacenia pracownikom Ośrodka różnicy wynikającej z zaniżonego naliczania i wypłacania ryczałtów miesięcznych za korzystanie z prywatnych pojazdów do celów służbowych w latach 2007 – 2008.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pani

Teresa Olkiewicz

Wójt Gminy Udanin